

UNIT 3

Voeding

HOOFDSTUK 4

Het middagmaal

Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Projectnummer: 543336-LLP-1-2013-1-DE-KA2-KA2MP
Agreement: 2013-4182/001 – 001

HOOFDSTUK 4: HET MIDDAGMAAL

1 Dialoog

Het is 12 uur: tijd voor het middagmaal! An stelt het menu voor, begeleidt meneer Jacobs naar de refter, en helpt hem met eten.

Klik [hier](#) om de video te bekijken.

Zorgkundige Hebt u uw draai intussen al een beetje gevonden?

An:

Meneer Jacobs: Stilletjes aan wel ja.

Zorgkundige Hebt u honger?

An:

Meneer Jacobs: Ja, ik heb reuzehonger! Maar dat komt waarschijnlijk doordat ik me deze ochtend niet zo best voelde, en dan heb ik het ontbijt gewoon overgeslagen.

Zorgkundige Zullen we nu dan een hapje eten?

An:

Meneer Jacobs: Ja, dat is goed.

Zorgkundige Ik heb gezien dat er alleen maar lekkers op het menu staat deze week!

An:

Meneer Jacobs: Ah ja? Wat dan wel?

Zorgkundige Als ontbijt, zoals elke ochtend: bruin of wit brood met zoet beleg: choco, honing, hagelslag, confituur ...

An:

En als middagmaal vandaag krijgt u eerst een groentesoepje en nadien kipfilet met boontjes en patatjes, en als dessertje een vanillepudding.

Meneer Jacobs: Dat klinkt niet slecht!

Zorgkundige Zullen we naar de refter gaan?

An:

Meneer Jacobs: Ja, heel graag, dan kan ik kennismaken met de andere bewoners.

Zorgkundige Prima. Ik zal u begeleiden naar de refter.

An:

Zou u graag een rolstoel hebben?

Meneer Jacobs: Ja, graag. Dank u.

Zorgkundige Voilà, nu nog uw voeten erop.
An: En we zijn weg!

Even later ...

Zorgkundige Zal het lukken alleen of hebt u graag dat ik u help?
An:

Meneer Jacobs: Nee nee, het zal alleen wel gaan. Dank u wel.

Zorgkundige Geniet ervan!
An:

Meneer Jacobs: Dank u.

Zorgkundige Ik zal u helpen uw vlees te snijden, want het is precies nogal taai, hé!
An:

Meneer Jacobs: Ja, het is aan de taaie kant denk ik. Ik heb al veel malser vlees gegeten. Die boontjes zien er wel lekker uit.

Zorgkundige Alstublieft, en straks nog uw dessertje opeten, he!
An:

Meneer Jacobs: Ja ja, dat komt na de hoofdschotel, hé!

Dank u wel.

Even later ...

Zorgkundige Klaar? Was het lekker?
An:

Meneer Jacobs: Ja, het was heel lekker, maar ik ben eigenlijk nog niet voldaan.

Zorgkundige Oh, grote eter?
An:

Meneer Jacobs: Ja, eens het smaakt, kan ik blijven eten.

Zorgkundige Ah, dat had u iets vroeger moeten zeggen, meneer Jacobs, dan had ik u een tweede portie kunnen geven ...
An:

Meneer Jacobs: Ah ja.

Zorgkundige ... maar nu hebben we alle tafels al afgeruimd.
An:

Meneer Jacobs: Ja.

- Zorgkundige An: Goed, ik ga u naar uw kamer brengen. Eventueel kan u in de namiddag nog een versnapering eten in de cafetaria.
- Meneer Jacobs: Mijn familie komt op bezoek deze namiddag, en dan kan ik hen trakteren in de cafetaria.
- Zorgkundige An: Prima. Weet u de cafetaria zijn?
- Meneer Jacobs: Nee.
- Zorgkundige An: Als u met uw rug naar het onthaal staat, bevindt de cafetaria zich recht voor u. U kan er eigenlijk niet naast kijken.
- Meneer Jacobs: Ah ja, dank u.
- Zorgkundige An: En we zullen straks ook nog langskomen op de kamer met water, koffie of thee.
- Meneer Jacobs: Ah, voor mij een tasje koffie dan.
- Zorgkundige An: Prima. Ik of mijn collega zal het u komen brengen.
- Meneer Jacobs: Dat is heel vriendelijk. Dank u wel!

2 Oefeningen

Oefening 1	Luister naar de dialoog en vul de gaten in.
1	Hebt u uw ... gevonden? .....
2	Deze morgen heb ik het ... overgeslagen. ....
3	Er staat alleen maar lekkers op het ... deze week. ....
4	Als ontbijt is er zoet ... : confituur, choco en honing. ....
5	Als ... krijgt u eerst een groentesoepje vanmiddag. ....
6	Alle bewoners eten samen in de ... .
7	Ik ben blij dat het u ... .
8	U kunt deze namiddag eventueel nog een ... eten in de cafetaria. ....
9	Straks komen we op de kamers rond met water, ... of thee. ....
10	Ik zal u helpen uw vlees te ..., want het precies nogal taai, hé! .....

Oefening 2	Zet een kruisje in de juiste kolom	Juist	Fout
1	Meneer Jacobs heeft weinig honger vandaag.	☐	☐
2	Als ontbijt staat er brood en zoet beleg op het menu.	☐	☐
3	Meneer Jacobs wordt in een rolstoel naar de refter gebracht.	☐	☐
4	Na het middagmaal breng An meneer Jacobs terug naar de cafetaria.	☐	☐
5	Meneer Jacobs wil graag een kopje koffie.	☐	☐

Oefening 3.1 Eten en drinken.

Plaats de woorden uit de volgende kader in de juiste kolom (soms zijn er verschillende mogelijkheden):

choco – vanillepudding – prei – thee – honing – tomaat – spinazie – taart – confituur – boontjes – appel
– kipfilet – peer – koffie – witloof – water

ZOET BELEG	GROENTEN	FRUIT
VLEES	DESSERT / VERSNAPERING	DRANK

Oefening 3.2 Aan tafel.

Verbind de woorden. Maak juiste combinaties.

de tafel	koffie
een kopje	overslaan
mals	dekken
het ontbijt	smakelijk
eet	vlees

Oefening 4   Het gebruik van 'er'.

'ER' + PREPOSITIE

GEBRUIK

In de volgende gevallen wordt 'er' aan het voorzetsel vast geschreven als er geen woorden tussen komen:

op   in   naast   met   van
tegen   mee   door   over   etc.

VOORBEELD

Ik sprong over het bed. → Ik sprong erover.

'Er' + prepositie: vul de gaten in.

1	Geniet van je maaltijd.	→	Geniet .....
2	Zet uw voeten op de rolstoel.	→	Zet uw voeten .....
3	Je kan niet naast de cafetaria kijken.	→	Je kan ..... niet ..... kijken.
4	Ze kijkt naar het menu.	→	Ze kijkt .....
5	Ik had haar gewaarschuwd voor de soep.	→	Ik had haar ..... gewaarschuwd.

'ER' ALS VOORLOPIG SUBJECT

GEBRUIK

Als het subject van een zin **indefinit** is, gebruiken we 'ER' als voorlopig subject. ER komt in het begin van de zin. Het echte subject komt verder in de zin.

We gebruiken 'ER' ook in **vraagzinnen** die beginnen met WIE of WAT. 'ER' komt na het **verbum**.

VOORBEELD

*Er staat iemand voor de deur.
Er is niemand thuis.
Er is geen postkantoor in mijn dorp.*

*Wie gaat er mee?
Wat wordt er gedaan?*

'Er' als voorlopig subject: maak volledige zinnen. (Let op: sommige werkwoorden moet je vervoegen!)

Voorbeeld: *roerei met spek – op het menu – staan – morgen*
                          → *Er staat roerei met spek op het menu morgen.*

- 1   alleen maar lekkers – staan – op het menu – deze week

Er .....

2 kinderen – gang – de – spelen – in

Er .....

3 twee – wonen – 542 – kamer – in – ouderen

Er .....

4 voorspellen – onheil – worden

Er .....

5 komen – op – vandaag – bezoek – niemand – is

Er .....

Oefening 5 Maak woorden. Zet de letters in de juiste volgorde.

tafecaria: ..... curiecharte: .....

levadingnilpud: ..... pesnaverring: .....

zienaspi: .....

Oefening 6 Rollenspel: de briefing.

Situatie: Je bent zorgkundige in een woonzorgcentrum en brieft een collega over de agenda van vandaag. Je vertelt hoe de dag tot nu toe is verlopen en wat er nog allemaal moet gebeuren.

Begin elke zin met 'er'; je collega stelt vragen met 'wie', 'wat' of 'welke'. Gebruik eventueel onderstaande zinnen om het gesprek op gang te laten komen.

JE COLLEGA	JIJ
<i>Welke bijzondere meldingen zijn er vandaag?</i>	<i>Er zijn geen bijzondere meldingen vandaag.</i>
<i>Wie heeft er zich misdragen tijdens het ontbijt?</i>	<i>Er heeft zich niemand misdragen tijdens het ontbijt.</i>
<i>Wie is er mee op uitstap vandaag?</i>	<i>Er zijn verschillende bewoners op uitstap.</i>
<i>Wat moet er nog gebeuren?</i>	<i>Er moeten nog drie bewoners gewassen worden.</i>
...	...

3 Eindtest

Vul de gaten in. Gebruik woorden uit de lijst en gebruik 'er' waar nodig.

- 1 Meneer Jacobs heeft ..... ! Hij heeft deze morgen niets gegeten, omdat hij zich niet zo goed voelde.
- 2 An stelt voor om meneer Jacobs zijn ..... te snijden, want het is vrij .....
- 3 Na het dessert is meneer Jacobs nog niet helemaal ....., hij wil een tweede ..... . Helaas hebben An en haar collega's alles al .....
- 4 Na het middagmaal ..... de zorgkundigen de tafels terug voor het avondmaal.
- 5 Morgen staat ..... stoofvlees op het menu!

4 Woordenschat

4.1 Substantieven

artikel	woord	betekenis/synoniem	vertaling	meervoudsvorm van het S	extra informatie
het	menu	een lijst met gerechten		de menu's	<i>Wat staat er op het menu vandaag? Soep en broodjes!</i>
het	middagmaal	het middageten / de lunch (het voedsel dat je 's middags eet rond 12 of 13 uur)		de middagmalen	<i>Om 12 uur krijgen we boterhammen als middagmaal.</i>
het	avondmaal	het avondeten / het diner (het voedsel dat je 's avonds eet rond 18 of 19 uur)		de avondmalen	<i>Vanavond eten we lasagne als avondmaal.</i>
het	dessert	het nagerecht (iets wat je eet na de maaltijd)		de desserts / de desserts	<i>Mijn favoriete dessert is een ijsje.</i>
de	versnapering	het tussendoortje (iets om eten of te drinken tussen de maaltijden door)		de versnaperingen	<i>In de cafetaria kan je koffie, cake en andere versnaperingen kopen.</i>
de	cafetaria	een restaurant waar je je eten en drinken zelf gaat halen		de cafetaria's	<i>'s Middags eet hij altijd spaghetti in de cafetaria.</i>
de	refter	de eetzaal (plaats in een school / zorgcentrum / ... waar je je eigen eten kan opeten)		de refters	<i>Tijdens de middagpauze eten de meisjes hun boterhammen op in de refter.</i>
het	beleg	iets wat je op je boterham doet		-	<i>Marina heeft veel beleg in huis: choco, vlees, confituur en hagelslag.</i>
de	choco(ladepasta)	een smeerbaar mengsel van chocolade voor op je boterham		-	<i>De meeste kinderen zijn dol op choco.</i>
de	hagelslag	korrels van chocolade voor op je boterham		-	<i>Als je graag chocolade eet, moet je eens een boterham met hagelslag eten.</i>

de	boon	een vrucht met zaden in die je kan eten		de bonen	<i>Ik eet graag groene bonen, zoals snijbonen en prinsessenbonen.</i>
de	kipfilet	vlees van een kippenborst		de kipfilets	<i>Fred eet enkel wit vlees, zoals kipfilet.</i>
de	honing	zoete substantie die door bijen uit bloemen wordt verzameld		-	<i>Als je van zoete thee houdt, kan je er suiker of honing in doen.</i>
de	vanillepudding	een zoet dessert dat gemaakt wordt van melk en vanillebloem		-	<i>Op het menu staan twee desserts: tiramisu en vanillepudding.</i>
het	vlees	het zachte deel tussen de botten en de huid bij mensen en dieren		-	<i>Vegetariërs eten geen vlees.</i>
de	koffie	een warme drank van koffiebonen en water		-	<i>Drink jij je koffie liever zwart of met melk?</i>
de	thee	een warme drank van gedroogde theeblaadjes en water		-	<i>Thee komt uit China, maar wordt nu over de hele wereld gedronken.</i>
het	water	een vloeistof zonder kleur of smaak die je nodig hebt om te kunnen leven		-	<i>Als je geen water drinkt, droog je uit en ga je dood.</i>
de	kop	een voorwerp om uit te drinken / drinkkommetje / tas		de koppen	<i>Koffie en thee drink je uit een kopje, water drink je uit een glas.</i>
de	rolstoel	een stoel met wieltjes om in te zitten als je niet kan stappen		de rolstoelen	<i>Antoine zit in een rolstoel, want hij heeft zijn been gebroken.</i>

4.2 Adjectieven

woord	betekenis/synoniem	vertaling	verbogen vorm van het A	extra informatie
voldaan	als iets genoeg of voldoende is / je bent tevreden		voldane	<i>Ik hoef geen eten meer vandaag. Ik ben voldaan.</i>
zoet	met de smaak van suiker		zoete	<i>Zoet sluit de maag, daarom smaken desserts vaak zo zoet!</i>
mals	zacht		malse	<i>Mals vlees is sappig en zacht.</i>

taai	hard / moeilijk om te snijden of in te bijten		taaie	<i>Het vlees is te lang gebakken en daardoor is het te taai om door te snijden.</i>
recht	niet krom / niet gebogen / in één richting		rechte	<i>Je hoeft niet naar links of naar rechts af te slaan: de cafeteria bevindt zich recht voor je.</i>

4.3 Verba

woord	betekenis/synoniem	vertaling	stam	imperfectum	perfectum	extra informatie
de tafel dekken	borden, bestek en glazen op tafel zetten		dek de tafel	dekte de tafel	heeft de tafel gedekt	<i>Voor het avondeten dekt Martha de tafel.</i>
langskomen	op bezoek komen		kom langs	kwam langs	is langsgesproken	<i>De verzorgende komt om 16 uur langs met koekjes.</i>
zich bevinden	op een bepaalde plaats zijn		bevind me	bevond zich	heeft zich bevonden	<i>s Ochtends bevind ik mij altijd in de refter om te ontbijten.</i>
afruimen	borden, bestek en glazen van tafel afhalen		ruim af	ruimde af	heeft afgeruimd	<i>Na het eten ruim ik de tafel af. Zo kan ik het servies afwassen.</i>
een hapje eten	iets kleins eten		eet een hapje	at een hapje	heeft een hapje gegeten	<i>Jos wil een hapje gaan eten, maar zijn vrouw heeft geen honger.</i>
genieten (van)	iets lekker / leuk vinden		geniet (van)	genoot (van)	heeft genoten (van)	<i>We hebben genoten van de lekkere wijn.</i>
drinken	een vloeistof door je mond en lichaam laten gaan		drink	dronk	heeft gedronken	<i>Ik heb veel dorst, daarom drink ik een glaasje water.</i>
kennismaken (met)	iemand leren kennen / praten met iemand die je voor het eerst ziet		maak kennis (met)	maakte kennis (met)	heeft kennisgemaakt (met)	<i>Ik had de vriend van mijn zus nog niet eerder ontmoet, maar gisteren hebben we kennisgemaakt.</i>
klinken	een bepaalde indruk maken op het gehoor		klink	klonk	heeft geklonken	<i>Gaan we morgen naar de cinema? Graag, dat klinkt goed!</i>